

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

LAPVEZÉR:
MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:
Dr. BÚZA BARNA.

Előfizetési ár:
Égész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyed
évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

M E C Z N E R G Y U L A.

Andrássy Gyula gróf akkor bizonyította be legjobban, hogy végképen nincs emberismerete, mikor Meczner Gyulát kinevezte Zemplénvármegye főispánjává. Ha csak sejtette volna, hogy milyen ember Meczner Gyula, ha akárkit a vármegyéből megkérdezett volna, bizonyára nem tette volna ezt a szerencsétlen intézkedést, amellyel hosszú időre megrontotta a vármegye közéletét.

Igaz, Andrássy kormányzata alatt némileg tékezte Meczner Gyula az ő kíméletlen, erőszakos és önző természetét. Ha pedig meg is nyilatkozott egyben másban ez a természet, lehetett a kormánytól vagy másképp módot találni, hogy visszazorituk.

Például, mikor a várost erővel bele akarta vinni, hogy a villanygyárral kösse meg azt a képtelen szerződést, amellyel 50 évre feltétlenül lekötötte volna magát. Vagy mikor a Kossuth-szobrot a saját háza elé akarta tétetni. Vagy mikor Patakon — ahol bittoka van — mindenáron járás bíróságot akart állíttatni. Vagy mikor a tokaji borértékesítés kérdését a Patakon nagyjából nem is börttermelő tanárokból alakult szövetkezetnek nyújtandó 300,000 koronás államsegéllyel akarta megoldani s elterjesztésének legfényesebb pontja az volt, hogy engedje meg a miniszter, hogy az alakulandó szövetkezetnek ő lehessen az elnöke. (Amely kérelemn úgy megbotránkozott Darányi, hogy az egész főispáni felterjesztést még csak válaszára se méltatta.) Meg hogy Makkoshotykat vegyék be a tokaji borvidékbe.

Ezeket a dolgait mind meg lehetett akadályozni. De mióta új kormány van s korteskedesből minden szabad, azóta feltétlenül tombol az ő bosszúálló, kíméletlen s önző erőszakossága.

Mikor főispán lett, ígérte a visszaélések üldözését. Ígérte, hogy a jegyzői hivatalokat, községi háztartásokat sorra vizsgálja s mindent rendbehoz. S négy év alatt egyetlen jegyzői hivatal, egyetlenegy községi háztartást meg nem vizsgált. Csak a választás előtt két nappal ment sürgősen hivatalvizsgálatot tartani Hadasszty Vinczénél. Mindenki tudja, hogy miért.

Semmit nem alkotott, semmit nem létesített négy évi főispán-sága alatt. Egyetlenegy hasznos és helyes dolog, amit négy év alatt csinált, az volt, hogy Ujhelyt megszabadította Székely Elektől. Ezt se Ujhely iránt való jóindulatból vagy Székely visszaselése miatt való felháborodásból tette. Hanem tisztán a zászlóbevételei kellemetlenkedés miatti bosszúállásból. Ha Székely ezt a bolondságot el nem követi, ma is polgármester s tovább kötheti Schweiggerrel a megduplázott díjtételű szerződéseket.

S ezt az egyetlen jó cselekedetét is lázasan igyekeznek visszacsinálni most, hogy nem kell már félnie Andrássy tisztességerzetétől. Andrássy elé nem mert volna oda állni aival, hogy helyezze vissza Székely Eleket. Khuen előtt megtette, beadta az újrafelvételi kérvényt s mindent elkövet, hogy visszahelyeztesse azt az embert, akit egy évvel ezelőtt olyan botrányos visszaélések miatt ő csapatott el. Ennél undorítóbb erkölcsatlenséget még nem követett el főispán Magyarországon. Elcsapni, becsmuktni valakit, rásüttni a bélyeget, hogy szerződeshamisító, a város megkárosítója s aztán egy esztendő múlva összeütelkezni vele, bizalmas cimborájává tenni, magasztalásokkal felköszönteni, az államtitkár a kocsijába ültetni s mindenáron visszacsacsempészni abba a székbe, amelyben olyan súlyos bűnöket követett el; ezt az eljárást meg kell utálnia mindenkinek, akiben csak egy parányi érzék van a köztisztesség iránt.

A legsúlyosabb vádakra se tud egyebet felalni Meczner Gyula csapatja, minthogy mi a képviselőválasztás miatt bosszúból támadjuk őt.

Hát mikor köztisztviselőt ilyen súlyos visszaélésekkel vádolnak, csak annyi a felelet, hogy bosszúból teszik? Nem, urak, itt az első kérdés, hogy igaz-e az, amit Meczner Gyuláról irtnak?

Igaz-e, hogy Gáthyt hivatalvesztésre ítéte a fegyelmi választmány?

Igaz-e, hogy Gáthy kérte illés-házyt, hogy ezt ne írja meg, mert a főispán megígérte neki, hogy eligazítja a dolgort?

Igaz-e, hogy a főispán egy hó-

napig magánál tartotta az ítéletet, s aztán se kézbesítette ki, hanem egy halasztó végzést hozatott s azt adatta ki helyette és így a 25 sikkasztással terhelt Gáthyt továbbra megtartotta hivatalában?

Erre feleljen a főispánvédő Zemplén! ES ha mindez igaz, hát maradhat-e hivatalában olyan főispán, aki ilyeneket cselekszik?

Ma már általános a meggyőződés Zemplénben, hogy Meczner Gyula nem való főispánnak. Hiszen itt ismer mindenki, tudják a viselt dolgait s azért nincs egy hajszálnyi tekintélye sehol. A családtagjain kívül nincs egy ember, aki ne örülne, ha megszabadulhatna tőle a vármegye.

Hogy sokan nem lépnek fel nyíltan ellene, az csak onnan van, hogy félnak tőle. Szeretet nem tart mellette senkit, csak az érdeket, vagy a félelem. Ismerik eszközökben nem válogató, kíméletlen, bosszúálló természetét, remegnek tőle s nem mernek ellene szólni. Hiszen mindenki tudja, hogy világos, magánjogi követeléseiket nem merik az emberek ellene perelni, mert félnak a bosszújától. Pedig de sok ilyen követelés van!

Valóságos lidércnyomás alól fog tetszabadulni Zemplén vármegye közönsége, ha Meczner Gyula távozik a főispáni székéből.

Hiszük, hogy Lovászy Márton pompásan előadott interpellációja ezt a kivánatos távozást siettetni fogja,

Itt közöljük a minden szavában igaz interpelláció teljes szövegét:

Lovászy Márton: T. képviselőház (Halljuk! Halljuk!) Egy kis korpét leszek bátor a t. Ház elé terjeszteni Zemplén vármegyéből, amely korpét talán némi viágot vet arra az erkölcsnemesítő kulturmiszóra, amelyet a t. többség vezérének, a miniszterelnök urnak büszke dícsévése szerint magának valí.

Feldult közbéke.

Tapasztalásból állíthatom, hogy Zemplén vármegyének, különösen pedig a vármegye székhelyének, Sátoraljujhely városának, ennek a de rék szorgalmas, törekvő városnak nyugalma és közbékéje teljesen fel van duva azóta (Halljuk! Halljuk!) a mióta Zemplén vármegyének főispánja szakítva azzal a kormányzati rendszerrel, amely a koalíció idejében uralkodó volt, új kormányzati eiveket valí magának és restaurálja azt a régi rendszert, (Halljuk! a baloldalon.) amely a kormányzati ha-

talmat az uralkodó párttal azonosítja; amely az ellenkező politikai meggyőződésű államfőriaktól nemcsak, hogy minden hatósági védelmet megvon, hanem azokat, mint a közhatalom és a közhatalóságok ellenségeit állítja oda, akikkel szemben minden jogmegvonás, minden jogelkobzás teljesen jogosult.

Sátoraljujhelyben ma az a helyzet, hogy a polgárság az ő autonóm jogainak, közszabadságainak, fejlődésének legfőbb és legnagyobb ellenségét a főispánban látja. (Igaz! Ugy van! balfől. Ellentmondás a jobb-oidalon.) ennek a meggyőződésének néppályáseken is kifejezést ad. (Mozgás jobbfeől.)

Símegei Vilmos: Kérdezzék meg Nagy Sándort. Az is tudja! (Zaj.)

Pártszempont a fő.

Lovászy Márton: Mert azt kénytelen tapasztalni, hogy minden közügy, minden a lakosságot érdeklő fontos dolog teljesen pártszempontok szerint bíraltatik el és akinek abban a vármegyében a törvények legfőbb öréneke, a visszaélések üldözőjének kellene lennie, éppen attól a férfutól ered mindama furlang vagy egyenes törvénytársítás, amellyel a közlakosság jogai elkoboztatnak és érdekei a legnagyobb mértékben megsértetnek. (Ugy van! a baloldalon.)

Nem akarok hosszadalmassá lenni; csak egy pár esetet akarok nagy vonásokban és igazán minden kommentár nélkül előadni, amelyek élénk világot vetnek a zemplénmegyei főispán törvénytiszteltére, de amelyekhez kommentárt éppen azért nem szükséges fűzni, mert azok maguk helyett beszélnek.

Vámberlet.

Itt van elsősorban a sátoraljujhelyi polgármesteri állás betöltésének ügye.

Sátoraljujhely városának hosszú ideig polgármestere volt Székely Elek, aki ebbeli hivatalos működése alatt igen számos visszaélést követett el és működésével igen érzékenyen anyagi kárt okozott a város lakosságának. Hogy csak egyet említsék fel, amikor 1902-ben a város bérbeadta a helypénzszedést és a követelést, abban a határozatában megállapította azokat a díjakat, amelyek szedhetők követelvéim és helypénzdiij fejében és utasította a polgármestert, hogy küsse meg a vállalkozóval a szerződést. A polgármester pedig ekként kötötte meg a szerződést, hogy ebbe a város által megállapított díjaknak kétszeresét vette be és így evek hosszú során át teljesen jogtalan sarcot rótt a lakosságra, másrészt ezen magas díjak folytán a városnak ipari forgalmát és fejlődését megbánította. Ezen és más visszaélések miatt Székely Elek polgármestert a vármegyei közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya a múlt évben hivatalvesztésre ítéte. (Halljuk! Halljuk!)

Fegyverbarátság.

Bekövetkezett azonban az új korszak, és a főispán felismerte a volt és hivatalától elmozdított polgármesterben a kortesz-szénit; ennél fogva szövetségre lépett vele, a volt polgármester belépett a munkapártba és magára vállalta az ottani munkapárt fővezérségét. A fogatán hordozta végig a kormánypárt jelöltjét s ennek fejében azt az ígéretet nyerte a főispántól, hogy vissza fog helyettesíteni a hivatalába. A főispán maga adta be a belügyminiszteriumhoz a kérvényt az ügy újrafelvételére és a polgármester visszahelyezése iránt. Úgy látszik azonban, hogy a belügyminisztériumban mégis, talán kissé erős dolognak tartották azt, hogy így a hivatalból súlyos visszaélések miatt fegyelmeileg elmozdított tisztviselőt egyszerűen visszahelyezék a hivatalába, úgy hogy ott az ügy elintézése sokáig késett és az a veszedelem fenyegette a főispánt, hogy nem lesz képesígéretének elegendő tenni, mert majd a haza-vona folytán a polgármesteri állást a törvény értelmében be kell tölteni. Hogy ezt megelőzzék, mi történt? 1909 decemberében megválasztották polgármesternek Reichard Salamont, a főispánnak egyik bizalmi emberét, aki, hogy helyét csinálja a visszahelyezendő polgármesternek, 1910. februárban lemondott az állásáról. Hogy azonban ez a lemondás jogerőre ne emelkedhessen, a főispánnak és a polgármesternek bizalmi emberei megfelelően ezt az igazán mondom, megfelelően elintézték a dolgot, mert azt, hogy egy lemondás ellen miként lehet felelebeztetni, felfogni képes nem vagyok.

Ügyvéd-polgármester.

A vármegye törvényhatósági bizottsága ezen felelebeztést, mint teljes alapátant és rosszhiszeműt vizsgálatastotta. Ezt a vármegyei határozatot megapellázták a belügyminisztériumhoz, ahol ma elintézés alatt áll. Ez a Reichard Salamon volt polgármester, lemondása ellenőre is viszi a polgármesteri hivatal, mivel azonban ügyvédi is és magát lemondott polgármesternek tekintti, egyszerűen az ügyvédséget is gyakorlatilag folytatja. Így tehát most ebben a városban az a helyzet, hogy ott van egy inkompatibilis helyzetben levő polgármester, aki ügyvédek is és a polgármesteri hivatal is viszi, habár arról lemondott, fenyegeti azt a várost az a damokles-karja, hogy hírik tudtuk és hozzájárulásuk nélkül egyszerűen visszahelyezik a polgármesteri székebe azt a tisztviselőt, akit súlyos visszaélések miatt az illetékes hatóság hivatalból megfosztott; egy szóval, ott minden megtörténhetik, csak az nem, amit a törvény előír, hogy t. i. annak rendje és módja szerint az a város és annak képviselőtestülete a polgármesteri székebe választás útján olyan férfit ültessen, aki iránt bizalma van.

A sokoldalú férfiú.

Itt van egy másik eset, amely a maga tragikus kimenetelénél fogva annak idején nagy feltűnést keltett. Gáthly Géza előbb Abaujmegyében, azután Bereghon volt szolgabíró, azonban mindenhonnan kikopott. 1895-ben aztán egyik zemplényi főszolgabíró, a központi főszolgabíró magához vette és kinevezte a volt szolgabírót közigazgatási gyakorlonak, egyúttal megválasztotta tisztségben közigazgatási és sátoraljaúj helyi ipartestülethez titkárnak.

Somorjai György: Sokoldalú!

Lovász Márton: 1903-ban azonban gróf Hadik Bélának tisztessége és

törvényisztező főispánsága alatt ez az ur kénytelen volt otthagyni a vármegyei szolgálatot és ugyanakkor a főispán ellene 25 rendbeli sikkasztási eset miatt fegyelmi vizsgálatot indított.

Károly József gróf: Ez is kortes? (Derültség balról.)

Megakadályozott hivatalvesztés.

Lovász Márton: Ekkor ennek a Gáthly Gézának pártját fogta Sátoraljaúj helynek volt polgármestere ez a Székely Elek és a városos nevezetté ki közigazgatási gyakorlonaknak. Így vált lehetséges az, hogy ez az ember az ipartestületétől megmenthette az állását, sőt az iparosok hitelszövetkezeténél könyvelőnek is megválasztották. A fegyelmi ügy azonban a 25 rendbeli sikkasztási eset miatt tovább folyt ellene és 1909-ben szintén Zemplén vármegye fegyelmi választmánya előtt be is fejeztetett, amennyiben ez az ember is sikkasztási és egyéb, előbb elkövetett visszaélései miatt hivatalvesztésre ítéltetett. Ugyanaz az eset történt akkor, mint az előbbinél, t. i. küzbéjött a munkapárt alakulása és szükség volt kortesthetségekre. Enneközt a főispán, aki ebben a férfiban szintén felismerte a kortesz-szénit (Derültség a baloldalon), gondolkodott arról hogy az a fegyelmi ítélet végrehajtható ne legyen, illetve megakadályozta annak végrehajtását. Az a hivatalvesztési ítélet, a mely 1909. decemberben kelt, a főispán beavatkozása folytán nem kézbesített, hanem arra a vármegyei főjegyző, alighanem azért hogy magamagát fedezze, a következő feljegyzést tette (olvassa): "Mecner Gyula főispán ur által kiadványozva nem lett, helyette a 174—1910. kgy.s. alatt iktatott jegyzőkönyvbe foglalt végzés lett kiadva. 1910. január 11-én Bernáth Aladár főjegyző."

Mi van ebben a végzésben? A főispáni végzésben az van, hogy miután Gáthly Géza ellen a hivatalvesztési ítélet után újabb fegyelmi esetek merültek fel, ennél fogva ezek az újabb fegyelmi esetek egyesítettek az előbbi iratokkal és együttesen fognak elbírátatni. Ime fel van tállva a legegyszerűbb módja annak, hogy egy tisztviselő, aki a legnagyobb visszaéléseket, sőt büntényeket követett el, mert akkor ezek egyesítettét a régiekkel, folytonosan újabb elbírálás alá kerülnek és így megy a végtelemségig. (Mozgás.)

Miért akadályozták?

De mi volt az oka a főispán eljárásának? Ez az ipartestületi titkár igen nagy befolyással bírt az ipartestület akkori elnöke, úgy, hogy annak a révén remélte a főispán, hogy majd a sátoraljaúj helyi, tulnyomólag ellenzéki, független értelmű iparosközönség közt velük majd pártot szerez magának. A baj azonban az volt, hogy az ipartestületi előjárásnak mandátuma az év elején megszűnt és így a törvény, valamint az ipartestületi alapszabályok szerint meg kellett ejteni a tisztújítást és akkor mindenestre az ellenzéki értelmű iparosközönség, amely különben is tudta, hogy az ipartestületi előjárás gondatlanságával a legnagyobb anyagi károkat okozta az ipartestületnek és azt mondhatnám, a tünk szélére juttatta, mondom, hogy akkor ez az iparosközönség másik ipartestületi előjárásról fog választani. Enneközt meg kellett akadályozni a tisztújítást és erre nézve a főispán és gárdája a következő manóvert eszelte ki.

Ipartestületi ügyek.

Kitűzték az ipartestület első tisztújító közgyűlését 1910. március 20-ra,

Ott megjelent az ipartestületi elnök és anélkül, hogy megszámoltatta volna a jelenlévőket, kimondotta, hogy nem jelentek meg a tagok határozatképes számban és ennél fogva a közgyűlést elhalasztotta. Az iparosok némi zugolódással belenyugodtak mert tudták, hogy a törvény rendelkezései szerint, ha a meg nem jelentek miatt a közgyűlést elhalasztják, 8 npra ezután ki kell tűzni és akkora a jelenlévők döntenek. Enneközt fogva kitűztetett a második ipartestületi közgyűlés április 3-ára. Azt hitték az iparosok, hogy akkor csakugyan megtarthatják a tisztújító közgyűlést, de akkor megjelent egy plakát azzal az aláírással, hogy Ipartestületi Előjáróság és ez azt mondta hogy tekintettel a közelgő képviselőválasztásokra és tekintettel arra, hogy ezek miatt az iparosok közt nagy izgalom mutatkozik, az ipartestületi tisztújítás bizonytalan időre a választás utárára halasztatik. (Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.)

Egy hang a középben: Ez helyes! Lovász Márton: Semmi sem lehet helyes, ami a törvénybe ütközik. Hogy pedig az izgalom nem lehetett oly veszedelmes, kiderült abból, hogy akkor még a képviselőválasztásoktól két teljes hónap választotta el az országot.

Főispáni törvényszegés.

Ez ellen természetesen az iparos-ság panaszszal élt, a városi tanáchoz fordult és ez be is látta panasz igaz voltát és ennél fogva megbizta a helyettes polgármestert, hogy tűzze ki az ipartestületi tisztújítást április 17-ére. Ekkor, miután a főispán eszközei, amelyekkel operálhatott, elfogytak, mint deus ex machina ő maga lépett közbe s hogy megakadályozza ezt a tisztújító közgyűlést, egyszerűen rendeletet intézett a polgármesterhez, melyben betekintés végett magához kérte az iratokat. Konstatálom kell, hogy a főispánok ez az eljárása határozott törvényszegés, mert először is a főispán nem rendelkezhet közvetlenül a tisztviselőkkel, másodsorú nincs joga iratokat magához venni, hanem ha azokba betekintést kíván, ezt ott a helyszínen, az illető hivatalban van jogosítva meenteni.

Igy történt azután, hogy az iratokat magánál tarván, a célt csakugyan elérte, mert a képviselőválasztások előtt az ipartestületi tisztújítást nem lehetett megtartani. Én azt hiszem, hogy azok az iratok még most is a főispánnál fekdübnének és az a Gáthlyféle fegyelmi ügy ma is még befeszélytelen volna, ha nem következett volna be az a tragikus eset, mely mint mondom, oly nagy feltűnést keltett. Időközben kiderült ugyanis hogy ez az ipartestületi titkár az ipartestületnél 500 koronát, az iparosok szövetkezeténél pedig 40.000 koronát sikkasztott. (Mozgás balról.) Én miután őt a letartóztatás veszedelme fenyegette, ez a szerencsétlen ember agyonlőtte magát és így ez a sokat huzódott fegyelmi ügy ék-ként befejeződött.

Sajtó terrorizálása.

Nem akarom folytatni ezeket az eseteket, csak arra utalok még, hogy mikor a főispán a kreatúrával részben direkt törvénytípissal megfosztja a polgárságot autonóm jogainak gyakorlásától, amikor a főispán rosvott életű embereket, hivataluktól megfosztott tisztviselőket és sikkasztókat akar a közönség nyakára tolni akkor eszodálkoni nem lehet azon, a helyi sajtó méltó kritikában részeseit annak a főispánnak és az ő klikkjének tevékenységét. (Helyeslés balról.) És akkor azt kell látnunk, hogy az a főispán, az ő családtagjai

is az ő környezete terrorizálni próbálják a sajtót. Megtörtént, hogy a mikor ezekről a dolgokról az ottani lapban Buza Barna volt képviselőtársunk, (Felkiáltások balról: Eljen!) habár élesen, de semmi esetre sem úgy, hogy a jogos kritika határát túllépte volna...

Molnár Béla: Minden egyes szavával! (Zaj. Elnök csenget.)

Lovász Márton: ... akkor megtörtént az, hogy a főispán veje egy átvirrasztott éjszaka után elment ehhez a hírlapíróhoz és azt mondta neki hogyha pedig az ur merészel a főispánról tovább írni, akkor én telt-telek inzulálni fogom. (Zaj és felkiáltások jobbfelől: Magánügy! Nagy zaj a baloldalon.)

Tagányi Sándor: Ez magánügy! (Felkiáltások jobbfelől: Magánügy!)

Bethlen István gróf: Balkán stílus! Az egész országban így van! (Nagy zaj.)

Szimegyi Vilmos: Tessék Nagy Sándor képviselőt megkérdezni! (Zaj.)

Lovász Márton: Bocsanatot kérek, magánügynek ezt tekinteni nem lehet, (Helyeslés balról.) mert itt köz-tisztviselők tevékenységéről van szó, szó volt azoknak a jogos kritikájáról.

Justh János: El kell csapni azt a főispánt! (Zaj.)

Gyáva a fősolgabíró.

Lovász Márton: Es habár a terrorizmus nem ért célt, mert az a hírlapíró nem rejtett meg, hanem kiáltott annak a fegyvernek, de én azt kértem, vajjon helyes és jogosult módja-e a sajtószabadság megővésének az, ha hírlapíró köztisztviselőkkel szemben kénytelen az ő tollának véleményének, meggyőződésének, igazságának jogát fegyverrel megvédelmezni? (Igaz! Úgy van! bal-felől.)

Nagy Sándor: Gyáva az a fősolgabíró! (Mozgás a jobboldalon, Nagy zaj és felkiáltások a baloldalon: Kire értette? Ki a gyáva?)

Molnár Béla: Hogy meri ezt mondani! (Nagy zaj.) Itt az immunitás védelme alatt mondja! (Polytonos nagy zaj.) Fentartja-e a Házon kívül is? (Polytonos zaj.)

Nagy Sándor: Fentartom én ott is! (Felkiáltások balról. Rendre! Ki az a gyáva? Kire értette? Nagy zaj.) Gortyáva mondtam! A fősolgabíróra érttem. (Mozgás és nagy zaj jobbfelől. Eljenzés a szélsőbalon.) Molnár Béla közbeszóli.

Nagy Sándor: Majd meg fogja hallani kint is. (Nagy zaj.)

Elnök: Kénytelen vagyok Nagy Sándor képviselő urat az elébb használt kifejezése miatt rendreutasítani. (Helyeslés jobbfelől.)

Pártközígazgatás.

Lovász Márton: En nem tudom, azonosítja-e magát a kormány ezekkel a cselekedetekkel; nem tudom, vajjon a kormány intenciója szerint való-e, hogy Magyarország közigazgatása ismét pártközígazgatássá alakuljon, ahol csak az kap igazgató, aki a kormány politikájához szít, ellenben a kinek politikai meggyőződésai vannak, az minden jogától megfosztott állampolgárnak tekintheti magát.

En azt hiszem, hogy ha ezt a régi rendszert restaurálni akarják, akkor a közfelhaborodás vihara az önk többségét az első alkalommal el fogja seperni. (Úgy van! Úgy van! a bal és szélsőbaloldalon.)

Interpelláció.

A következő interpellációt intézza a t. belügyminiszter urhoz (olvassa): "Van e tudomása a t. belügyminiszter urnak azokról a súlyos visszaélésekről, amelyeket Zemplén vármegye főispánja a sátoraljaúj helyi

Sátoraljaúj helyi látványossága!

Megnyílt az „ELITE“ fényképészeti és festészeti műterem.

Olcsó árak!

Sátoraljaúj hely Petőfi-utca 14. (saját ház)

Művészi kivitel!

polgármesteri állás betöltése, Gáthy Géza volt közigazgatási gyakornok, közgyám és ipartestületi ütkár sikerkaszásainak palástolása, valamint a sátoraljai helyi ipartestület ügyei rendezésének megállású tekintetében elkövetése?

Hajlandó-e ezeket a visszaéléseket vizsgálat tárgyává tenni és megtorlás iránt inézkedni? (Elnök helyeslés a bal- és szélsőboldalon.)

Az interpellációt kiadják a belügyminiszternek.

Nagy Sándor

elmondja miért nevezte gyóvának Gortvay főszolgabíró.

Ázsia Zemplémben

Országszerte nagy feltűnést keltett, hogy Nagy Sándor munkapárti képviselő Lotvaszy Mírton képviselőházi interpellációja alkalmával „gyóvá”-nak nevezte Gortvay Aladár főszolgabíró. Sokféle módon kommentálták ezt a közbeszólást és a familia már arról is gondoskodott, hogy a Nagy Sándor közbeszólását személyi bosszú kifolyásának tűntessék fel az ország előtt. Az „Est” c. újság kérdést intézett Nagy Sándor orsz. képviselőhöz azíránt, hogy mi készítette erre a kissé különös közbeszólásra, mire Nagy a következőkben felelt:

— A kik ismernek engem, tudják, hogy én sohasem kötekedtem. Ennek a közbeszólásnak előzményei vannak. Én a megyesói kerület képviselője voltam régebben s a koalíciós éra alatt kimaradtam. A kerület polgárai azonban ez idő alatt is felkerestek. Egy községet nagyobb ingatlan vásárlásába ugarrattak bele s mikor ezek hozám fordultak, én látva azt, hogy a községnek nagy kára származnék abból, ha az ingatlan a nyakán maradna, fölkerestem a főispánt, hogy a vételt a vármegye ne hagyja jóvá.

A főispán nagyon hívősen fogadott s ebből láttam, hogy a veje, Gortvay főszolgabíró is érdekelt van, hogy ne mondjam *ludas az ügyben*. Fölkerestem gróf Andrassy Gyula belügyminisztert, a kinek előadtam a való tényállást, mire ő a vétel ügyletet megsemmisítette. Mikor én ezt az eredményt megtudtam, a választók kérésére leutaztam, hogy velük — mert akkor már az ingatlan a nevükre volt írva — a további teendőket megbeszéljem.

Gortvay főszolgabíró akkor kihágási eljárást indított ellenem azon a címen, hogy engedély nélkül gyűlést tartottam. Azt a gazdát, akinél szállva voltam, csendőrékkel vitette be. Majd mikor a választások jöt-

tek és engem ott jelölni akartak, a jelölő gyűlést betitotta s úgy viselkedett a választóimmal, hogy én ott visszaléptem. Viselt dolgairól többször elég hangosan és érdelesen megmondtam véleményemet, de ő nem reagált rá. Levelben is írtam neki egyet-mást. Hallgatott. Ezt már nem hallgathatja el.

Különbön tegnap megmondtam magának a miniszterelnöknek is hogy ne tőrje tovább azokat a botrányos állapotokat, amelyek a főispán és veje rendelkeznek, mert ebből országos botrány is kerekedhetik.

Ebből a felvilágosításból most már tudjuk az igazi okát annak, amiért Gortvayt gyóvának nevezték az ország színe előtt. De megtudunk egyúttal olyan visszaéléseket is amiről eddig fogalmunk sem volt. No, de azért nem lepnek meg minket a Nagy Sándor által előadottak, mert Gortvay ur részéről mindenre el vagyunk készülve, ami a hivatali erőszakosságot és a közigazgatási tudatlanságot illeti.

A főispán ur és az igazmondás.

Szeretett főispánunk úgy látszik, sehogyse áll jó lábón az igazsággal. Elvákítja a szenvedély s akkor még a hivatalos jelentésekből is mást olvas ki, mint ami azokban van. És így megtevévde, a határozataiban aztán hamisan idézi a hivatalos jelentéseket.

Ime, egy példa. Az ipartestületi ügyekről hozott híres és igazságos határozatában (vajjon mikor lesz az a belügyminiszterhez felterjesztve?) azt mondja ő méltósága:

Amit ismét kétségtelenné tesz ugyancsak a rendőrkapitány f. évi április 6-án 1919. sz. alatt tett azon jelentése, hogy április hó 3-án dében az ipartestületi elnök Móré Dániel vezetése alatt hivatalomban előttem megjelent s ugyane tárgyban kérélemző tagjait ugyanakkor a megye székházával szemben a nagytözsde előtt felcsoposult s mintegy 50–60 főnyi, a függetlenség párhöz tartozó csoport a megyeházából való távozásuk alkalmával gyalgázó szavakkal insultálta, aminek behatása alatt a küldöttséget vezető előjáróságú tagok mindaddig míg az utcán álló rendőr felhívására a tömeg el nem oszlott, távozni sem mertek.

Magunk is borzadunk ettől a retentó sulyos jelentéstől sajnáljuk Mórét és deputációs társait, akik annyira meg voltak félemlítve, hogy a rendőrkapitány hiteles jelentése szerint nem is mertek elmenni a megyeházáról, míg a rendőr felhívására a tömeg el nem oszlott.

Lám, ilyen vad terrorizmus! És ez mind igaz, mert hiszen a rendőrkapitány jelentette.

De vajjon jelentette-e? Kezünkbe került véletlenül a rendőrkapitány jelentése, a melyet ő méltóságához intézett. Szórol-szóra ez van benne:

Másolat Sátoraljai helyi r. t.

város rendőrkapitányától 1486 Rk. 910. szám. — Méltóságos Főispán ur! F. évi 357–910. számú rendeletter jelentem a következőket: F. hó 3-án d. e. amikor Móré Dániel az iparosok küldöttségét vezette Méltóságod elé, ugyanakkor a megye székházával szemben, a nagytözsde előtt mintegy 50–60 főnyi, a függetlenség és Hericz Sándor elnökötől pártjához tartozó csoport verődött össze, amelyből, amikor a küldöttség tagjai a megyeházából kifelé jöttek, ezek felé többszörök „mungók, muszkapártiak, tetvesek” kiszólások történtek, ami azonban lármásabb tüntetéssé nem fajult, tetleges inzulitus nem történt s az ott volt rendőri közegek ténykedése annyiból állott hogy a csoportosulókval szemben a járdán való szabad közlekedést biztosítsa s őket csendre intse. — Sátoraljai helyi, 1910. évi április hó 6-án. Schmidt Lajos sk. rendőrkapitány.

No tessék! Ez a rendőrkapitány milyen gonosz ember! Nem azt jelenti, amit ő méltósága akar!

Először is nem igaz, hogy nem mertek távozni Mórék a tömeg miatt. Mert ép ellenkezőleg a kapitány jelentése szerint *kifelé jöttek* a megyeházából, mikor a szóbeli inzulitus történt. S egy szóval se mondja a kapitány, hogy Mórék bent maradtak volna a megyeházában s nem mertek volna onnan távozni.

Másodszor nem igaz, hogy a rendőr felhívta a tömeget eloszlásra. Mert csak annyi volt a rendőr működése, hogy a járdán való szabad közlekedést biztosítsa s az iparosokat csendre intse. És az egész más, mint a tömegnek eloszlásra való felhívása.

Hát honnan vette ezeket Méltóságod? Álmodta? Tetszik látni mégse állik hamisan idézni a rendőrkapitány jelentését s ráfogni, hogy olyanok is vannak benne, amik pedig nincsenek. Ez nem állik olyan kiváló és igazságos főispánhoz, mint Méltóságod!

Madár távlatból.

Egynehány megjegyzés, mely megszüvelésre méltó igazságokat tartalmaz

A bibliára épuzó, mint a szabad kutatásra támaszkodó közfelfogás az embert tekinti a mindenség egyik legfontosabb alkatrészének. Ez a gondolat képezi énük minden való és képzelt tényének alapját és magvát. Ebből a gondolatból indul ki és ehhez tér vissza életünk minden tudatos és öntudatlan mozzanata. Ez képezi megokolását annak, hogy túlhelyezkedve saját egyéni kiesenyességünkön bírálatot mondunk tárgyak, egységnek intézmények és események fölött és bírálatunkat másokkal is elfogadtatni óhajtuk. Ez közös tulajdonságunk is kölcsönösségünk alapszik.

Mind ezt méltóságomul említem a helyi érzékenységgel szemben most, midőn véleményyt kockázatok szülővárosomban, a hova vándormadárként időről időre vissza visszatérek.

Sajátosan jellemzők a saulhelyi viszonyok Kios fekvés, mozgalmal élet sok természeti kincs, erős egyének, vívtforraló szemációkat termelő ta-

laj, egymástól nagyon elütő lakosság, aránytalanul sok diplomás ember, gyűlöletteljes társadalmi széthúzás, nagyon kevés kereseti forrás és tulso sok gondterhelő ábrázattal lézengő utcái alak. Ha ehhez még hozzávesszük, hogy ennek a városnak huszezer, nagyrésztben anafalbéta lakossága mellett öt lapja és nyole pénzintézete van, akkor kész a nem éppen örvendetes kép.

Ezen kép láttára önként kínálkozik a kérdés: mi lehet az oka annak hogy ennyi ész, erő és pénzforrás mellett napról-napra szemmel láthatóan sorvad ezen város gazdasági ereje. Mi lehet az oka annak, hogy habár e város körzetében számos nagytehetségű, fáradságtalan munkakévvő és szívós akaratu férfiu az önzetlen ambíció esodálaraméltó nemese hevülettel és egész egyéniségének latbavételével működik közremégis minden téren csak visszafelédés, csak gyöngülés tapasztalható!

Végig olvastam a helybeli lapok összes hasábjait, kerestem e kérdés megoldását, de legnagyobb meglepetésemre, e kérdéseket taglalását sem tudtam akár egyikben is főfedezeni. Mindannyian létjogosultságukat csak létezésükkel igazolják. Mindegyiknek az országos pártkeretek adják meg a színezetét és az önként fölmerülő eseményeknek a tárgyát. Új helyi érdekű eszmét, a városot gyarapító gondolatot, látkürt tágitó értekezést elhanyagolt keresetforrások megnyitására buzdító cikket, behozható képező ipari termékek honi előállítására serkentő utmutatást egyetlen egyben sem lehet találni. Már pedig helyi érdekű lapoknak ez volna a fő feladatuk.

Ez oly világos, hogy bővebb magyarázatra sem szorul, főképp oly képzett férfiakkal szemben, mint aminők-ből a helybeli lapok szerkesztőségei összetevődtek. Ha tehát mindemellett a felsorolt fogyatékoságok mutatkoznak ennek egyedüli oka szerény nézetem szerint csak az lehet, hogy a sérelemek közvetlen megtorlása és az egyéni meggyőződésen alapuló igazság keresése és kimutatása annyira előtérbe tolt, hogy minden más fontos közérdeket háttérbe szorított, olyannyira, hogy a világos látást és a helyzet kellő megbírlását is veszélyezteteti. Itt mindenki a boldogulásnak csak egy szük ösvényét látja, a melyen az előbbrejutást egyedül a másiknak leszorításával véli elérni. Ugy látszik, mintha a helyben viaskodó vezérek és táborok az ő és középker önfeláldozó vitéz harcosainak nézetét vallának, kik azt vélték, hogy értékeket nem termelni, hanem csupán egymástól elhódítani lehet.

Fogadjuk inkább el a jelenkor azon bevált gazdasági elméletét, hogy értékeket nem egymástól, hanem a természettől kell elhódítani. Ebben a helyben mindannyian győzni fogunk.

Liebermán Manó.

Sokan vanuak kiket érdekel a Szegő Sándor cég e heti hirdetése.

A Nagyszebeni Földhiteletteret törlesztéses kölcsönt nyújt házakra és földbirtokokra. Bővebb felvilágosítás Dr. BURGER JAKAB sátoraljai helyi ügyvéd urnál kapható.

HIREK.

Számított kofák.
Példa amit követni kell.

Makón a rendőrkapitány, aki ebben a nyugati kulturától elmaradt városban a haladás szellemét képviseli, sorszámmal látta el a kofákat, Ezentúl tehát a makói kofák épen ugy számot fognak viselni a ruhájukon, mint pl. Ujhelyben a rendőrök és fiakeresek, vagy Budapesten a messenger boyok.

Ez az intézkedés az első percben talán nevelésnek tűnik fel, aki azonban csak valamit is hallott a makói viszonyokról, nemcsak helyesnek fogja találni ezt az intézkedést, hanem — ismerve az ujhelyi viszonyokat — követségének is.

Hogy a kofák nem alkalmazkodnak mindig a művelt társalgó paragrafusaihoz, azt mindnyájan tudjuk. Nem tartozik a ritkaságok közé az sem, hogy a vásárló uriaszony kénytelen túlni a kofa durva inzul'tusait és ha panasza megy, a kofa nemcsak letagadja, mintha ő sértett volna, hanem még elégtételt is kér a "rágalomért". A megszámozott kofák kénytelenek lesznek tisztességesen viselni magukat, mert a számról mindegyiket megismeri az, akinek panasza van valamelyik ellen és ez az állapot sok anomáliát fog megszüntetni.

Ha valaki romlott árut, hamisított élelmiszert vásárol a kofánál, másnap, harmadnap már nem tudja, kit okozzon megkárosításáért, de ha a kofa számot visel, akkor a vásárló megjegyzi magának a kofát és nemcsak, hogy nem vásárol a jövőben annál, de még följelentést is tehet ellene a hatóságnál.

Számos más előnye is van ennek az intézkedésnek, amely korántsem neveléses, hanem inkább régi, rossz állapotokat szüntető meg. Ajánlatos volna, hogy meghonosítsák Ujhelyben is.

— Dókus Ernő főrend. Dókus Ernőt, közelünk é kivaló vezérifjait immár másod ízben éri kitüntetés. Nemrégben egyházmegyéje emelte a legmagasabb egyházi méltóságba, most pedig — mint értesülünk — a király kegye is feleje fordult, amelyben főrendházi taggá nevezte ki.

— Dókus Gyula nyilt levele. Dókus Gyula varmegyei közszertetben álló derék alispánja abból az alkalomból, hogy e hó 26-ikán töltötte be varmegyei közszolgálatának 40-ik évét, nyilt levelet intézett tisztviselő társaihoz, melyben eddigi támogatásukért köszönetet mond és kéri, hogy szerzetüket és támogatásukat ezután sem vonják meg tőle. — A levél, amely messze vidékről, Ótátrafüredről kelt, tele van azzal a nemes melegséggel, tisztársai iránti azzal a meleg szeretettel, amely az ő nemes egyéniséget jellemzi. De nem ezért fontos reánk nézve ez a levél. Egészen más az, amely nagyfontosságúvá, értékessé teszi előtűnt ezt a levelet és ez a következő mondat: „Igérem, hogy míg a varmegyei közönsege az alispáni állás betöltésére érdemesnek tart és bizalmával megajándékozik, irántukotk érzett igaz szeretetem egy pillanatra sem fog csökkenni.” Ebben a mondatban sok minden van kifejezve, — ami a legfőbb — hogy ő ezt a kitüntetést ragaszkodást honorálni kész azzal, hogy áll-

sában, amíg fizikai ereje bírja, megmarad. És ennél a mondatnál szebben hangzót, kedvesebbet nem vehetett volna papírra a mi közszertetben álló alispánunk, akinek a nevezetes előforduló alkalmából mi is igaz szeretettel kívánjuk, hogy a varmegye érdekében, annak élen még hosszú esztendőig tartsa meg a Mindenható kegyelme a legteljesebb egészségben.

— Az iparrestitületből. F. hó 27-én szerdán este tartotta az iparrestitület előjárósága *Hericz Sándor* elnöke alatt alakuló ülését és ugyaneznap választották meg a tisztikart is. Alelnökök lettek: *Rimár József* és *Windt Jakab*, ügyéssé dr. *Buza Barnát*, pénztárnokká *Vaszi Józsefet*, jegyzővé *Zóly Nándort*, h. jegyzővé *Péchy Jenőt* választották meg. A hivatal átvételéről is szó került az ülés folyamán és elhatározták, hogy — tekintettel az iparrestitület kezelése körül tapasztalt rendtelenségekre — az átvételhez szakértőül kéri fel *Nemethy Bertalant* és ugyaneznap az átvételhez a tanácsot is kérnek egy kiküldöttet. — A pénztárátvétel csü törtökön este történt. A pénztár maga a legnagyobb rendben van. ami *Kovács János* volt pénztárnok becsületességét bizonyítja, de a pénztár átadásából kifolyólag a kezelési szabálytalanságoknak és könnyelmű gazdálkodásnak számos esete bizonyult be. Kiderült, hogy az iparrestitület adóssága jóval felülhalad minden eddig képzelt mértéket. — A hivatal végleges átvétele csak akkor fog megtörténni, ha a tanács delegalja a maga kiküldöttjét.

— Elmaradnak a királygyakorlatok. A mai fővárosi lapok híradása szerint az ezidei királygyakorlatok — a Galiciában kitört takonykórjárvány miatt — elmaradnak. Zemplén megye jól jár. Megmaradnak a vetések megmaradnak a most készített jó megyei utak is. Csak egynehány ember könnye fog hullni a gyakorlat elmaradásáért, — akiknek gomblyukfájdalmai nem nyernek kielégítést.

— Tűz F. hó 28-áról 29-ére virradó éjjel fél 10 órakor kigyulat az özv. *Weisz Sámuelné* és *Feldbrand Fülöp* tulajdonát képező Árpád-utca 46. sz. ház. A tűz rohamosan terjedt, úgy hogy mire *Friss Heiman* parancsnoksága alatt megérkezett a tűzoltóság, a tető már teljesen lángokban állott. Veszedelemesebb mérveket azonban a tűz nem ölthetett, mert a tovatörjedést megakadályozták.

— A forró vérű parasztasszony. Hudi Mihály felsőkrucsi lakos öt éven át Amerikában volt, hogy szert tehessen egy kis pénzmagra; fiatal szemrevaló felesége pedig itthon morzsolgatta bánatosan a napokat és szerelmenes ábrándozott mint egy pártját vesztett gerlemadár. Anna asszony végre megunta a várást és Galamb Miklós szolgájával szerelmi viszonyt kezdett. Az amerikai férj azonban váratlanul megjött és megtudta az asszony viselt dolgait, mindamellott nem adott hitelt a falu nyelvének. Mult hó 28-án mindahármán bentek a sztrópkói vásárra s ott észre vette, hogy felesége folyton a szolga körül legyeskedik és egész nap vele jarkál a vásáron, miközben a szerelmese egy forgópisztolyt is vásároltak. A gazda otthon feleségének szemrehányást tett, aki durván visszafelélt, ekkor a férfi megütötte az asszonyt, a szolga azonban erre pisztolyát elérántotta és záromszor rálőtt gazdájára, akit súlyosan megsebesített. A megostalt férj most ágyban fekvő beteg, a merénylőt és bűntársát pedig elfogta a nagydobrai csendőrség és a sztrópkói bírósághoz bekísérte.

Olyan egyének, akik sokat ülnek és kevés mozgást végeznek majdnem mindannyian nehéz székelésben szenvednek. Egy fél pohárnyi természetes természetek *Ferenc-József* keserűvíz reggelenkint éhgyomorral használni, megszünteti a bél renyhességét anélkül, hogy más orvososság kellene folyamodni.

A „Medical Mirror” című amerikai orvosi szaklap ezért a következőket írja:

„A természetes *Ferenc-József* keserűvíze minden székrekedés meggyógyul.”

— A villám áldozata F. hó 20-án éjjel nagy éghiborbu volt a varanódi járásban. Kőpatakon lecsapott a villám egy parasztházba s egy asszonyt meg 13 éves leányát agyonütött. Ugyanabban a szobában egy öregasszony is aludt, aki a szörnyű zajra felébredt, majd odalépett a nagy eszendre az ágyához s ekkor szomorúan látta, hogy leánya és unokája halva fekszenek. A villám két más házat is felgyújtott.

— A galériók és kézélok drágábbak lesznek. Az osztrák fehérneműgyárosok egyite f. évi július hó 31-én körlevelben tudósítja az osztrák és a magyar kereskedőket, hogy a galériók és kézélok árait emelik. A körlevel szerint az áremelést a fagyapótnak és a gyártási költségeknek a drágulása teszi szükségessé, a gyártási költségek emelkedését pedig a mult tavaszkor hetekig tartott sztrájk okozta. Ausztriában és Magyarországon voltak eddig a legkisebb eladási árak, azonban most a gyári árak emelkedése folytán az eladási árak is emelkedni fognak.

SINGER mőhímzési kiállítás. **STERN JAKAB** ír, a Singer-féle varrógépek ujhelyi raktárának izlet. vezetője a polgári leányiskola tornatermében mintegy 14 napsa terjedő és mőhímzési tanfolyammal egybekötött nagy mőhímzési kiállítást rendez. A kiállított tárgyak az „Eredeti Singer” varrógépek lettek előállítás és a mőhímzési technikák mindegyikét feltűntetik. Ezen technikákban ingyenes oktatást ad egy oktató nő a mőhímzési tanfolyamon, amely tanfolyam kiterjeszkedik a varrógépen való közösleges varrás és ruhatómérsre is. A tanfolyam augusztus elején veszi kezdetét. A kiállítás d. u. 2 óráról 6 óráig van naponta nyitva. A kiállított tárgyak nem eladásra szánvak s a kiállítás látogatása vételi kényszer nélkül való.

— Nyilvános nyugtázás. A „Sátoraljahelyi Katolikus Olvasókör” folyó hó 17-én tartott nyári táneveltségén jegyeiket megváltották: Gróf Wallis Gyuláné 20 K. Chudovszky Mór 10 koronával. Felülítt zettek: Bessenyei István 13 K. Orosz Mihály 10 K. Gasparik János 8 K., Fackini Quirino 6 K., Réz Gyula 4 K., Gireth Mihály, Braun László, Dr. Ambrózy Agoton 3-3 K., Rimár József 2 K., Kohut Mihályné, Vilkovszky Kálmán Visnitz István Breier Alfréd, Hínyvánszki József, Hausenberger Ede Tóth Andor Lung György Medvedzky János, Meza István, Romanesák Andor, Fischer Ödön, Bokor József, Akai András, Engelberth György, Juhász Gyula, Szabó János Hedad Géza és Szorbordi József 1-1 koronát, Szemes Karoly 40 fillért.

— A Félix fürdő ötözredik vendége. A Félix-fürdő kiváló gyógyító hatása, modernsége és szépsége annyira kiköszmért dolog, hogy azt bizonyítani igazán fölösleges Azonban a fürdő bérletének Komszík Alajosnak jó szívéről és humanus gondolkozásáról tesz tanúságot az az utazásra méltó cselekedete, amelyről a szerkesztőségünkhez intézett következő levél ad számot:

Nagyszájas Szerkesztő Úr!

Orvosom tanácsára, ki csúszos, romlás lábam miatt a kitűnő Félix-fürdő ajánlotta, jöttem ide pár nap

tartózkodásra. Budapesti lakos szerény fizetésű hivatalnokné vagyok és mint ilyen, nem lett volna tehetmagam gyógykezeltetni. A véletlen kedvezett és mint a gyógyfürdő ötözredik vendége az igazgatóság előzőkenysége folytán tizenegy nap ingyen lakást, ellátást és fürdőt biztosított s ennek eelte után mint teljesen felgyógyult hagynom el a fürdőt. Minek folytán nem mulasztotam el szerkesztő urnak b. tudomására hozni, ezt a páratlan figyelmet, melyet hazánkban még egy fürdőhelyen sem ért el senki, hogy lapjában közölni sziveskedjék.

Miert is szerkesztő urnak előre köszönetet mondvá vagyok

kiváló tisztellelt:

Hajszky Etel.

„Viktor” szálloda.

— A tengerének titkából Bölsche Vilmostól, a nagy német természetbúvártól és filozófustól eddig igen keveset ismer közzenségünk: pedig kétségtelen, hogy egyike a legelsőeknek azok sorában, akik a nagy közönseggel is művészi formában és ízezetesen tudják haladásának újabb fázisait. Az a fűzet is, amely a főtí címmel most jelent meg a „Magyar Könyvtár”-ban, igazi mintaképe lehet annak, hogyan kell népszerűsíteni a természettudományt. Az amit benne „A tengerének titkaiból” elbeszél, a hogy elmondja a legkisebb élő szervezetek, a radiolerek, buvárálásának történetét és jelentőségét, szinte úgy olvastatja magát, mint valami érdekfeszítő regényt. A „Magyar Könyvtár” valóban nagy szolgálatot tesz az ilyenfajta ismeretterjesztő munkák kiadásával, melyek iránt egyébként a közönség mindinkább kezd vonzódni. A fűzet — dr. Fülöp Zsigmond jeles fordítása — 30 fillérért kapható minden köngvkreskedésben.

BUIZIASI PHONIA ÁSVÁNY VÍZ
ÜDÍT - GYÓGYÍT

Bakterium-mentes természetes ásványvíz.

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, huygkő- és fényképződésnél, a lőktugát és a kiválasztó szervek hurutos bántalmával kitűnő szernek bizonyult. — Övösílag ajánlvá. — Főlerakata: Tannenbaum Miksa cégnél Saujhyly

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

Miután a városban valamely kenőirig azt hiesztelte, hogy mi Szabó testvérek fizetésektelenek vagyunk és a Mezőgazdasági Bank 15000 koronáig mindent lefoglalt. Ez egy haszontalan aljas rágalom, mivel mi ugy a Mezőgazdasági, Központi, valamint az itteni hiesztelt bankokkásemmfőle összeköttetésben nem vagyunk. Egyuttal kijelentem, hogy egy aljas, haszontalan gazember aki é hirt terjesztja, mindadpig, mig be nem bizonyítja.

Szabó Testvérek nevében
Szabó Bertalan

A szerkesztésért felelős:
A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadótulajdonos:
LANDESMANN MIKSA

Ha viszket!

akinek éjjel-nappal szüntelenül viszketése van s viszketését a szűz és sokszor társadalmi létet veszélyezteti, az ajánlatra méltó, Ambr. ez csak bőrgyógyászati műveltségű, mégsem létezőt ezidég oly szer ez ellen, ami ennek a kinos helyzetnek véget vetett volna. Hetek sőt hónapokon át ezen bajban szenvedők kétségbe vannak esve, tisztog s lelkileg megörve, képtelenek társaságban mozogni. Sokszor csak egy kis pontot lépez a bőrön, amely rettenetesen viszket s a vakaró újat önkívületlenül magához kényszerít. Ez rendszeresen a kezdet s rosszabbodó viszketéssé válik. A viszketés okai még eddig nem lettek kikutatva, miután azonban a betegség jeleinek tekintetét, úgy minden ilyen esetben amugy is az orvosi tanácsra kell hallgatni. Sok orvos a viszkető betegek különösen hangsúlyozzák a Zucker-féle szobad. gyógyszer alkalmazását. A vastag lehar had ezen szappan által előidés szerint alkalmazva, azonnali enyhülést s a viszketés megszüntetését hozza magával, úgy, hogy végre teljesen elmúlik. Ezen idegbántó borbajt a Zucker-féle szobad. gyógyszerrel együtt egy egyszerűen s a legnagyobb reménnyel el lehet távolítani.

A megrendelésnél a következő különbségre kell ügyelni:

Zucker szobad. 35/-os gyógyszerpapaja a leg-hathatósabb s legnagyobb. Darabja 2 kor. 50 fill.

Zucker szobad. 15/-os gyógyszerpapaja, hatá-
sában s mennyiségben egyenlő. Darabja 1 kor.
Ehhez való **Zucker-krem** (zsírmentes) a bőr-
kremek gyöngye. Egy tubus ára 2 kor. 50 fill.,
kis tubus 1.25 kor.

Kapható Sátoraljaújhelyben.
Hrabéczy Kálmán drogériájában.

Használjon Nagysád FÖLDES-féle Margit-Crémet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen!

A Földes-féle Margit-Créme a főrangú hűlgyeknek is kedvenc szépítő szere, egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra alatt észlelhető.

Mivel a Földes féle Margit-Crémet utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjegyvel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményt vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A Földes féle Margit-Créme ártalmatlan, zsírtalan, vegytiszta készítmény.

A bőr mindennemű tisztátalanságát, szepőlőt, pattanást, miteszert, májfoltot, ráncokat stb. gyorsan és biztosan eltávolít. Nemesak az arcból, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére és szépítésére is legalkalmasabb. Nagy tégely 2 korona, kicsi 1 korona minden gyógyszertárban és drogériában.

Készíti és postán küldi:
FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARADON.

Kapható: Sátoraljaújhelyben: Kincessy Péter, Hrabéczy Kálmán, drog., Widder Gyula. Homonnán: Fábian Arnold, Nagymihályon: Tolvay Imre, Sárospatakon: Horváth Mátyás gyógyszerárakban.

Figyelmeztetés!

A Schicht szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht

névvel és a „szarvas” védjegyvel!

Dr. Halász-féle

„SANTOL”

Száj és fogápoló szerek.

Minden eddig létezőnél tökéletesebb és megbízhatóbb szerek,

melyek a legújabb megállapított tudományos és klinikai vizsgálatok alapján egyedül sikeres és helyesnek talált alapelvek szerint készülnek. Használati utasítás szerint eljárva, a fogakat megvédik a romlástól, Végtelen kellemes szájíz. Ideálisan tisztá száj és fogak.

Megfizethetetlen előnyük,

hogy rendszeres használat mellett megvéd a heveny fertőző betegségektől (vörheny, kanyaró, torokgyík stb.) és azért gyermekek részére már ez okból is különösen áldásos a használatuk. Ideális szép és jó fogkéfék. Kaphatók használati utasítással:

HRABÉCZY KÁLMÁN

gyógyárú és illatszer üzletében
Sátoraljaújhelyben.

Nagy üveg szájviz 2 korona, kis üveg 1 korona 20 fillér. Fogpor 1 korona. Fogkefe 1 korona 40 fillér.

Közeli kiránduló hely az

Erzsébet kerthelyisége

közvetlen a nagy állomás mellett. — Kitünő meleg és hideg ételek, saját termésű borok, kőbányi sör. — Pontos kiszolgálás, szolid árak.

Hetenként kétszer zene.

35.000 bor- és gyümölcs-sajtó 20,000 gyümölcs- és szőlőzúzó 300 hydraulikus sajtó

bor, gyümölcs és ipari célokra stb. került ki a Mayfarth-féle gyárakból.
Az 1909. évben készült
2500 sajtó
1200 zúzó.

Csattanós bizonyítéka ezen gyárt anyok feltűnő jóságának.

Tessék bizalommal fordulni

Mayfarth Ph. és Tsa
mezőgazdasági és ipari gépgyárakhoz
BÉCS II., Taborstrasse 71.
Több mint 650 arany-, ezüst-éremmel stb. kitüntetve.

Kimerítő képes árjegyzékek ingyen.
Képviselők és viszontelárasítók kívántatnak.
Tessék mindig a Mayfarth cég nevére ügyelni.

Kovács Károly
vasuti vendéglős
egy jó házból való fiút
tanulónak
felvesz.

SZEKELY-SELTERS

**AZ EMÉSZTÉST ELŐSEGÍTI
AZ ÉTVÁGYAT FOKOZZA.**

dült gyomorbagok és az emésztőszervek hurutos bántalmainál nélkülözhetetlen.

Főraktár Sátoraljaújhelyben:
WILKOVSKY és TÓTH cégnél.

Legjobb kalap
Legdivatosabb kalap
Legszebb kalap
Legolcsóbb kalap

Szenes Lipót

uridivt üzletében
S.-A.-Ujhely.

Éladó ház.

Az Andrássy-utca 66. számú 3 utcára nyíló sarokház, mely 4 lakosztályból és mellékhelyiségekből áll, eladó.
Bővebbet ugyanott,

Jntézeti fehérneműek és kelengye

leányok és fiuk részére

az intézetek előírásához hiven, elismert legjobb minőségben és legelőnyösebb árban szerezhetőek be:

Schön Sándor és Barna D.

kelengye- és fehérneműáruházában.

Vászon-, sifon-, teríték-, törülköző-, törölkendő-mintagyűjteménnyel készséggel szolgálunk.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására adni, hogy

lakatos műhelyemet

Vekerle-tér, Vörös ökr udvarába helyeztem át.

Elvállalok épület lakatos munkákat, tömeges cikkek gyártását, szivattyus kutak javítását és ujonnan szerelését. Villany világítás és telefon szerelést és ezeknek javítását pontosan eszközölöm.

Műhelyemet berendeztem Autogén hegesztésre

Törött géprészeket, hibás öntéseket, kazán és gőzhenger repedést, motor alkatrészeket, vasgerendákat, öntött vasat, kovácsolt vasat. acélt és minden fémét műhelyemben és vidéken gyorsan hegesztek.

Magam a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlva, maradtam

Az „Acetylén” világítás sátoraljaujhelyi egydülű képsielete.

kiváló tisztelettel

Vályi Bertalan,
lakatos mester.

SALGÓTARJANI

Köszénbánya Részvénytársulat
széntermékei (szobafűtésre és ipari célokra)

KLÁR és NEUMAN cégnél

Sátoraljaujhely

rendelhetőek meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és durva szemű kétszer mosott kovács szén és koksz valamint porosz briket kapható.

Superfosfát-műtrágya.

Káli-só.

Kiadó

Az Apponyi-utca 9. számú ház, mely 5 szobából és mellékhelyiségekből áll november hó 1-től kiadó.

Bővebbet ugyanott.

Több fiatal ember jó házi kosztot kaphat.

Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Miért legjobb és miért legolcsóbb a Sztraka-féle Menthol fogszappan? Legjobb azért, mert kellemes ízű fogszappan a fogkölerakodást eltávolítja, a száj savanyu és rossz ízét felfrisíti, felüdíti, végül átható desinfiáló erejével a fogszavasodást megakadályozza. Legolcsóbb azért mert mindennapi használat mellett is eltart a eredeti hatásából állás közben semmit sem veszít. Kapható gyógyszárakban, drogériákban 1 koronáért. 3 darabot 3 koronáért bérmentve küld Sztraka gyógyszerész, Mohol. Kapható: Hrabéczy Kálmán drogériájában Sátoraljaujhelyben.

A nyár legnagyobb alkalmi vásárja.

SZEGŐ SÁNDOR Sátoraljaujhelyi cég az ez idénről visszamaradt összes nyári ujdonságait még eddig nem létezett olcsó árban árusítja el.

Batisztblouzok	1-90, 2-45 és 3-10 kr.	Chantung ruha	10-25, 12-50 és 15-50 kr.
Csipkeblouzok	3-80, 4-75 és 6-20 „	Vászonkosztümök	9-50, 11-20 és 14-80 „
Vászonalják	5-25, 7-20 és 8-50 „	Pongyolák	3-80, 4-75 és 5-50 „
Lüszteralják	5-50, 6-75 és 9-20 „	Gyermekruhák	1-20, 2-15 és 3-60 „
Lüszterkabátok	6-50, 7-25 és 9-50 kr.		
Selyemkabátok	12-50, 14-80 és 17-50 „		
Angol raglánok	7-50, 9-— és 12-50 „		
Mapernyők	2-80, 3-75 és 4-40 „		
Füzövédők	—48, —— és —75 „		

Allandó BLOUZVÁSÁR július hó végéig.